

การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี
ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จังหวัดลำปาง
SUFFICIENCY ECONOMY PROJECT ASSESSMENT SUKSA SONGKHRO CHIT
AREE SCHOOL UNDER THE PATRONAGE OF HER ROYAL HIGHNESS
PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN, LAMPANG PROVINCE

นารีรัตน์ รีรักษ์ และคณะ

Nareerat Reeruck and staff

*Corresponding author. E-mail: reeruck1973@gmail.com

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) ประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Product) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 1,760 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต ประเมินโดยครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผลผลิต ประเมินโดยนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของครู ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ โครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ผู้ร่วมดำเนินโครงการพร้อมให้ความร่วมมือ ในการดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและผู้ร่วมจัดทำโครงการทำงานร่วมกันอย่างกลมกลืน ตามลำดับ

2. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของครู ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี และระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวย ต่อการดำเนินงานตามลำดับ

3. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของครู ด้านกระบวนการ

ดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ มีการประชุมวางแผนในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดวิธีการในการปฏิบัติงาน และมีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจขั้นตอนและวิธีดำเนินการตามลำดับ

4. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของครู ด้านผลผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในคุณลักษณะนิสัยของนักเรียน โรงเรียนได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติในด้านการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามลำดับ

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ เศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษา

Abstract

Sufficiency Economy Project Assessment Suksa Songkhro Chit Aree School under the patronage of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Under the Office of Special Education Administration This time has the objective of evaluating the project. By using the CIPP Model, four aspects were assessed: Context, Input, Process, and Product. The populations used in the study were teachers, students, parents. and the Board of Basic Education Institutions, a total of 1,760 people. The tools used in this data collection It was a questionnaire which was in the form of a rating scale of 5 levels, with 2 issues. The first issue asked about the assessment of the Sufficiency Economy Project, in context, and on preliminary factors. Operation process and productivity assessed by teachers and the Board of Basic Educational Institutions, No. 2, asked about the assessment of the Sufficiency Economy Project on Productivity, assessed by students. and parents of students

The results of the assessment are summarized as follows:

1. The results of the assessment of the Sufficiency Economy Project at Suksa Songkhro Chit Aree School under the patronage of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Under the Office of Special Education Administration According to the teacher's opinion, the overall context was at the highest level. When considering the items, it was found that The top three items with the highest average from descending were projects consistent with the Ministry of Education's policy. Board of Directors Basic Education and Special Education Administration Office Project participants are ready to cooperate. In carrying out activities according to the philosophy of sufficiency economy and the co-organizers of the project work together like good friends, respectively.

2. The results of the assessment of the Sufficiency Economy Project at Suksa Songkhro Chit Aree School under the patronage of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Under

the Office of Special Education Administration according to the teacher's opinion The overall preliminary factors were at a high level. When considering the items, it was found that The top three items with the highest average from descending were: School administrators had leadership in driving projects to meet objectives. The staff in the school are very cooperative in their work. and the administrative system within the school Continue operations in order

3. The results of the assessment of the Sufficiency Economy Project at Suksa Songkhro Chit Aree School under the patronage of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Under the Office of Special Education Administration according to the teacher's opinion The overall operational process is at a high level. When considering each item, it was found that the top three items with the highest average from highest to lowest were the implementation planning meeting. Methods of operation are defined. and have knowledge, clarification meetings, communication and public relations Responsible persons and related persons understand the steps and procedures accordingly.

4. The results of the assessment of the Sufficiency Economy Project at Suksa Songkhro Chit Aree School under the patronage of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn Under the Office of Special Education Administration according to the teacher's opinion Overall productivity at a high level When considering the items, it was found that The items with the highest average from descending to the top three were: Parents, students were satisfied with the student's character characteristics. The school received an honorary award for teaching and learning management in accordance with the principles of Sufficiency Economy Philosophy. And students can apply the philosophy of sufficiency economy in their daily life accordingly.

Keywords: project assessment, sufficiency economy, educational institutions

บทนำ

สถานศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตระหนักในภาระหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดเป็นรูปธรรม จึงได้วิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการดำเนินงาน กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริและนโยบายรัฐบาล โดยมีการนิเทศกำกับติดตามให้เกิดการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม มุ่งให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้นักเรียนปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องตามคุณลักษณะ 3 ประการ คือ 1. ความพอประมาณ ที่หมายถึงความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป หรือสุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่งและต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น 2. ความมีเหตุผล โดยทุกการตัดสินใจการกระทำ การลงทุนต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ 3. ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คือ การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ภายใต้เงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ คือ มีความรอบรู้ รอบคอบและระมัดระวังในการนำความรู้วิทยาการที่มีเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการปฏิบัติ และมีคุณธรรมคือ มีความตระหนัก มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, 2549, 49)

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หิิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ตระหนักถึงความสำคัญและได้ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการทำให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างจริงจังและยั่งยืน จากการวิเคราะห์สภาพบริบทของสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชุมชนประกอบอาชีพและใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเป็นหลัก ส่งผลให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนเป็นอย่างดี บุคคลในชุมชนมีความสามารถในการดำเนินชีวิตตามวิถีท้องถิ่นของตนเอง มีความตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา พร้อมให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียนในทุกๆ ด้าน โดยโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันในระดับดี ครู นักเรียน และชุมชนทำกิจกรรมร่วมกันทั้งกิจกรรมของโรงเรียน วัด และชุมชน อย่างเต็มกำลังความสามารถ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ที่พร้อมจะถ่ายทอดให้ความรู้แก่นักเรียน ด้านครูผู้สอนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หิิตต์อารีฯ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี มีการรวบรวมถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การบริหารจัดการความรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้เป็นระบบและนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ประเมินซึ่งรับผิดชอบโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หิิตต์อารีฯ จึงได้ดำเนินโครงการ โดยเริ่มจากการระดมความคิดเห็นแนวทางในการบริหาร โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ได้วิธีการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในรายวิชา และมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรสถานศึกษาในรูปแบบการบูรณาการสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ควบคู่กับการ

ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และวิถีการดำเนินชีวิตที่มีคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดจากการที่ครูและผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจจนสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมที่สอดแทรกบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนการสอน การอบรมให้เกิดคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้และเผยแพร่เป็นแบบอย่างสู่ครอบครัวและชุมชน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัตตอารีฯ ได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยจัดทำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัตตอารีฯ มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน มีการส่งเสริมการเรียนการสอน ในชั้นเรียนบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในสถานศึกษา และใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา แต่ยังไม่มีการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัตตอารีฯ อย่างเป็นระบบมาก่อน ผู้ประเมินเห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการต้องมีการติดตามและประเมินผลเพื่อให้ทราบข้อดีและข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยนำเอารูปแบบการประเมินแบบจำลอง (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1990; อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2550, 154-160) ใช้ในการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต ซึ่งสารสนเทศที่ได้มาจะสามารถบ่งชี้ประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาโครงการต่อไปอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัตตอารีฯ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งประยุกต์ใช้การประเมินตามรูปแบบจำลองซิป (CIPP Model) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

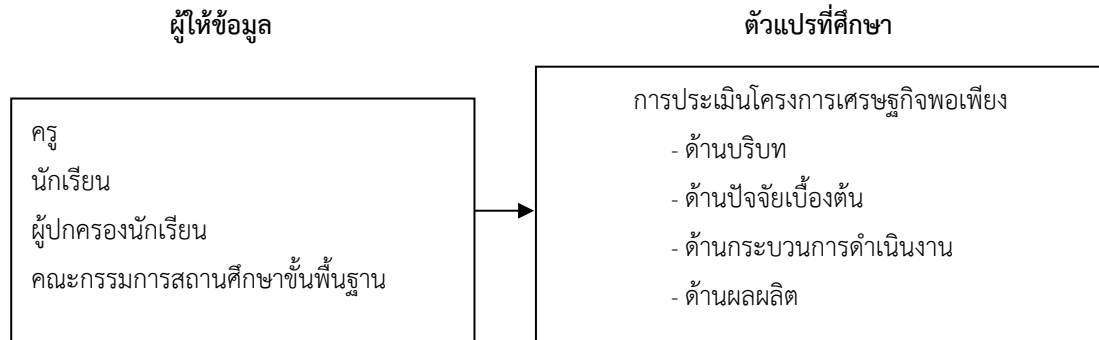
1. เพื่อประเมินบริบท ด้านความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของโครงการ ความต้องการและความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัตตอารีฯ
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้น ด้านความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และวัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัตตอารีฯ
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงาน ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัตตอารีฯ
4. เพื่อประเมินผลผลิต ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัตตอารีฯ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินในครั้งนี้อาศัยแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมินโครงการแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1990; อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2550, 154-160) ซึ่งเป็นการประเมินด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต

(Product) ของโครงการ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามได้แก่ ครู 54 คน นักเรียน 123 คน ผู้ปกครองนักเรียน 123 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 13 คน รวม 313 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนจากตาราง Krejcie and Morgan การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

รูปแบบการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินใช้แบบจำลองชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1990; อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2550, 154-160) เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ

1. ด้านบริบท (Context) เป็นการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการด้านความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของโครงการ ความต้องการและความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยประเมินจากครู
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) เป็นการประเมินด้านความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และวัสดุ อุปกรณ์ โดยประเมินจากครู
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) เป็นการประเมินความเหมาะสมของด้าน การปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ โดยประเมินจากครู
4. ด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการ โดยประเมินจากครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการประเมินครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Product) ประเมินโดยครู มีเกณฑ์การให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) (Best & Kahn, 1993, 247)

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ในด้านผลผลิต (Product) ประเมินโดยนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน มีเกณฑ์การให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) (Best & Kahn, 1993, 247)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้รายงานการประเมินโครงการได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และรายงานการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
2. ศึกษาโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แนวทางและคู่มือดำเนินงาน
3. ศึกษารายงานการประเมินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการที่ใช้ในการประเมินแบบชิป (CIPP Model) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. ศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการในรูปแบบชิป (CIPP Model) เพื่อปรับปรุงให้ได้รูปแบบการประเมินที่สมบูรณ์
5. สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวทางการศึกษาเอกสารในข้อ 1-4
6. หาคุณภาพเครื่องมือ ในการประเมินครั้งนี้แบ่งออกเป็น การหาความเที่ยงตรง (Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

6.1 ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ผู้รายงานการประเมินโครงการได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษาและโครงสร้างเพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการ ผู้รายงานการประเมินโครงการได้ดำเนินการดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วเข้าที่ประชุมของโรงเรียน ชี้แจงทำความเข้าใจ แจ้งวัตถุประสงค์ประโยชน์ของการประเมินโครงการ ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าใจแล้วดำเนินการเก็บข้อมูล

2) ผู้รายงานการประเมินโครงการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้รับคืน จำนวน 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3) นำแบบสอบถามที่เก็บคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

4) นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืน ผู้รายงานการประเมินโครงการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาบันทึกข้อมูลตามค่าน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อลงในคอมพิวเตอร์

2. วิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดค่าน้ำหนักหรือคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท ซึ่งกำหนดค่าคะแนน

3. เถลถายการประเมินความเหมาะสมของโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ นำไปเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด, 2546, หน้า 103 พิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละด้าน

4. วิเคราะห์ระดับการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประเมินครั้งนี้ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน

การวิเคราะห์เพื่อหาระดับการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ผู้รายงานการประเมินโครงการได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

รายการประเมิน	ครู (n=50)		ระดับ	อันดับ	นักเรียน (n=550)		ระดับ	อันดับ	ผู้ปกครอง (n=250)		ระดับ	อันดับ	คณะกรรมการสถานศึกษา (n=15)		ระดับ
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD			\bar{X}	SD			\bar{X}	SD	
1. ด้านบริบท	4.64	0.35	มากที่สุด	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.11	0.37	มาก	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน	4.46	0.24	มาก	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ด้านผลผลิต	4.07	0.27	มาก	4	4.43	0.49	มาก	-	4.33	0.47	มาก	-	4.40	0.50	มาก
รวม	4.32	0.58	มาก	-	4.43	0.49	มาก	-	4.33	0.47	มาก	-	4.40	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32, SD=0.58$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริบท ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านปัจจัยเบื้องต้น และด้านผลผลิตตามลำดับ

ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (นักเรียน $\bar{X} = 4.33, SD=0.49$ ผู้ปกครองนักเรียน $\bar{X} = 4.33, SD=0.47$ คณะกรรมการสถานศึกษา $\bar{X} = 4.40, SD=0.50$ ตามลำดับ)

ผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริบท ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านปัจจัยเบื้องต้น และด้านผลผลิตตามลำดับ

ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของครู ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ โครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ร่วมดำเนินโครงการพร้อมให้ความร่วมมือ ในการดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและผู้ร่วมจัดทำโครงการทำงานร่วมกันอย่างกลมกลืนมิตร ตามลำดับ

2. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของครู ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี และระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานตามลำดับ

3. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของครู ด้านกระบวนการ ดำเนินงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ มีการประชุมวางแผนในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดวิธีการในการปฏิบัติงาน และมีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจขั้นตอนและวิธีดำเนินการตามลำดับ

4. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของครู ด้านผลผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย

สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในคุณลักษณะนิสัยของนักเรียน โรงเรียนได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติในด้านการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามลำดับ

5. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านผลผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในคุณลักษณะนิสัยของนักเรียน ตามลำดับ

6. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ด้านผลผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพและนักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตามลำดับ

7. ผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผลผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ผู้ประเมินอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การประเมิน ดังนี้

1. ด้านบริบท ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของโครงการ ความต้องการและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องกับโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ระดมแนวคิดจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกำหนดนโยบายด้านการศึกษาโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550ข, 3-8) ซึ่งนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา จะเห็นได้จากการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน “อยู่อย่างพอเพียง” ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ กำหนด

กลยุทธ์การปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักของ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เน้นในเรื่องการน้อมนำแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง อีกประการหนึ่ง คือ นโยบายในการปฏิรูปการศึกษา รอบที่ 2 ซึ่งมุ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับ อรรถพงษ์ อินตะวงค์ (2554) รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านบุงคล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ซึ่งครู/บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นว่าโครงการมีความสอดคล้องเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โครงการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมโครงการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และหลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนโครงการให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนมีความตระหนักในภาระหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล วางแผน การดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน มีกิจกรรมในโครงการที่เหมาะสม ผู้บริหารและครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่หลากหลายครอบคลุมกิจกรรมโครงการ และมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในโครงการ และเนื่องจากโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ เป็นโครงการที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ จึงได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ประภวิษณ์ อาชากิจ (2555, 92-94) ได้ทำการรายงานการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โรงเรียนบ้านตุงลอย อำเภอมวกก่อย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โรงเรียนบ้านตุงลอย อำเภอมวกก่อย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยสนับสนุน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สรุปผลการประเมิน ด้านปัจจัยสนับสนุนภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่ามีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปีมากที่สุด รองลงมา คือ มีแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่สนับสนุนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ลำดับสุดท้าย คือ มีหลักสูตร เศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประชุมวางแผนในการปฏิบัติงาน เพื่อติดตามผล ตรวจสอบการดำเนินโครงการ อย่างสม่ำเสมอ การดำเนินงานชี้ให้เห็นถึงความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการว่าปฏิบัติได้จริง หรือไม่ หาวิธีการในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนา การดำเนินงานโครงการให้เป็นที่ไปตามขั้นตอนที่กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง

กับแนวคิดในการวางแผนของอุทัย บุญประเสริฐ (2546, 25) ที่กล่าวว่า ถ้าหน่วยงานใดมีการวางแผน โดยวางแผน เปนไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ มีแผนงานที่ดีตั้งแต่ต้น การปฏิบัติงานตามแผนย่อมมีประสิทธิภาพสูง นอกจากนั้น การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามขั้นตอนโดยละเอียด การดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนดทุกขั้นตอน และ ทุกกิจกรรม ทำให้ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพ โดยเฉพาะการนิเทศติดตามกำกับ และให้ช่วยกำกับใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ที่ช่วยให้การดำเนินงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544) กล่าวไว้ในบทนำของรวมบทความทาง การประเมินโครงการว่า การบริหารโครงการ ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง การปกครองก็ตามจะบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องอาศัยการประเมินโครงการ (Project evaluation) ที่เป็นระบบ คือ ผลจาก การประเมินโครงการได้ทันเวลาที่และเมื่อได้ดำเนินโครงการไปแล้ว ย่อมต้องการทราบว่าโครงการนั้นได้ บรรลุเป้าหมาย หรือไม่เพียงใด คุ้มกับทุนและแรงงานที่ลงทุนไปหรือไม่

4. ด้านผลผลิต ด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จิตต์อารีฯ ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนเป็นอย่างดี ผู้บริหารได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมสามารถสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเต็มกำลัง ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ที่พร้อมจะถ่ายทอดให้ความรู้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานของชาติ เงินจันทรดี (2556, 94-95) ได้ทำการรายงานการประเมินโครงการเรื่อง รายงานการประเมินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชน ของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคมมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินด้านสภาพแวดล้อมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชนของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม 2) เพื่อประเมินด้านปัจจัย โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชน ของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม 3) เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชนของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม 4) เพื่อประเมินด้านผลผลิตโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และชุมชน ของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม ในประเด็นต่อไปนี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และชุมชนของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ รูปแบบที่ใช้ในการประเมินโครงการ คือ รูปแบบซิป ผลการประเมิน พบว่า

1. ด้านสภาพแวดล้อม โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชน ของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม พบว่าโดยภาพรวมผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชนของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม ที่ประเมินโดย ครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าด้านสภาพแวดล้อมผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด ตรงกับความต้องการของครู กรรมการสถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านปัจจัย โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และชุมชน ของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม พบว่าโดยภาพรวมผลการประเมินด้านปัจจัย ที่ประเมินโดยครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินและมีความพอเพียง หรือเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านกระบวนการ โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชน ของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม โดยภาพรวมผลการประเมินโดยครูและบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ผ่านเกณฑ์การประเมิน และอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชน ของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม พบว่าโดยภาพรวมผลการประเมิน ด้านผลผลิตโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชนของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม ผ่านเกณฑ์การประเมินและมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียดการประเมิน สรุปได้ดังนี้

4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ที่เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและชุมชนของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม พบว่า ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ประเมิน โดยครู และบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยภาพรวมพบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินและมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษา และชุมชนของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม พบว่า โดยภาพรวมผลการประเมินที่ประเมิน โดยครู และบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ตามข้อตกลงของโรงเรียน

4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนก่อน และหลังเข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษาและชุมชนของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนหลังเข้าร่วมโครงการ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานของถาวร มีแสง (2556, 78) ได้ทำการรายงานการประเมินโครงการเรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสริ่ง มีวัตถุประสงค์ของการประเมิน 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสริ่ง 2) เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยที่ใช้ในโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสริ่ง 3) เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียง โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสริ่ง 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสริ่ง สรุปผลการประเมินดังต่อไปนี้ 1. ผลการประเมินประเมินบริบทของโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสริ่ง ภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยที่ใช้ในโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสริ่งโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก 3. ผลการประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสริ่ง โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก 4. ผลการประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่

โรงเรียนบ้านเสียงพบว่า อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับอรุณา ตาเดอิน (2555, 89-90) ได้ทำการรายงาน การประเมินโครงการเรื่อง รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียน บ้านปลักหว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผล โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านปลักหว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสตูล โดยการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้ใช้การประเมินรูปแบบซีพี (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลปิม คือ การประเมินบริบทของโครงการ ประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ ประเมินกระบวนการของโครงการ และประเมินผล ผลผลิตของโครงการ พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โรงเรียนบ้านปลักหว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลเมื่อพิจารณาประเด็นการประเมินและรายการ พบว่า การประเมินผลสำเร็จของโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยรายการที่มีค่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีกิจกรรมตามโครงการทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

1. การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ควรมีการส่งเสริมในด้าน ต่าง ๆ ดังนี้ ด้านบริบท ผู้บริหารควรให้บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ ตลอดจน ร่วมกัน วางแผนโครงการ ดำเนินงาน และติดตามประเมินผล การจัดทำโครงการต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อเห็นความสำคัญ ความ จำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับนโยบาย ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหารโรงเรียนและผู้รับผิดชอบโครงการ ควรจัดอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการกิจกรรมและจัดทำเอกสารตามโครงการให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ ซึ่งจะ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ เกี่ยวข้อง ควรกำหนดรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และประเมินผลการดำเนิน โครงการ อย่างต่อเนื่องและนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านผลผลิต ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ รับผิดชอบโครงการควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ น้อมนำแนวความคิดดังกล่าวมาบูรณาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ควรกำหนดกิจกรรม ในโครงการให้มีความครอบคลุมเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนแต่ละช่วงวัยเน้นการดำเนินกิจกรรมที่ ต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีจิตอาสา และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จิตต์อารีฯ และนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบกับโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ของทุกโรงเรียนในสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. ควรมีการประเมินโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ทุกโครงการอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550ข). *เกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจ แบบพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ชาติ เงินจิ่งหรีด. (2556). *รายงานการประเมินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและ ชุมชน ของโรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. โรงเรียน ลำพระเพลิงพิทยาคม จังหวัดนครราชสีมา.

- ถาวร มีแสงวง. (2556). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความพอเพียงโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนบ้านเสรียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. โรงเรียนบ้านเสรียง จังหวัดสุรินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ประวิษณ์ อาษากิจ. (2555). การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจโรงเรียนบ้านตุงลอย อำเภอมุกดาหาร จังหวัดเชียงใหม่.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2549). 94 หน้า : ภาพประกอบ (ภาพสีบางภาพ).
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). ความรู้พื้นฐานสำหรับการประเมินโครงการทางการศึกษา รวมบทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่... การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- อรรถพงษ์ อินตะวงศ์. (2554). รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านบึงคล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์. โรงเรียนบ้านบึงคล้า จังหวัดเพชรบูรณ์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). หลักการบริหารแบบฐานโรงเรียน. กรุงเทพฯ: พระรามสี่การพิมพ์.
- Best, J. W., & Kahn, J.V. (1993). *Research in education (7th ed.)*. Boston: Allyn and Bacon.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (1990). *Systematic Evaluation*. Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing.

